

Bestyrelsens årsberetning for 2016.

Velkommen til Danmarks Naturfredningsforenings Tønder afdelings årsmøde for 2016. Foreningen har ved sidste opgørelse den 12. oktober 2016 i alt 641 medlemmer i Tønder Kommune.

Siden sidste årsmøde den 21. oktober 2015 har der været afholdt 5 bestyrelsesmøder (18. nov. 2015 – og i 2016: 20. jan. – 6. apr. – 8. jun. – 7. sep.). - På mødet i januar måtte vi ændre bestyrelsessam-mensætningen, da Lisbeth Kernfelt af personlige grunde ønskede at udtræde af bestyrelsen for at blive suppleant. Lisbeth blev derfor erstattet af 1. suppleanten Ulla Østerberg.

Møderne foregår efter en fast dagsorden, og stemningen i bestyrelsen er rigtig god. Vi har i indeværende år hidtil ikke måtte påklage sager, hvilket kan være et godt tegn på, at Tønder Kommune er blevet bedre til at indtænke natur og miljø, inden de giver lov til at forsøge at få f.eks. rejst bygninger m.m. i landzonen, hvor det måske kræves, at der skal dispenseres fra afstandskrav til f.eks. søer, vandløb eller skove.

Der er i 2015 blevet ændret på vilkårene for at påklage sager til Natur- og Miljøklagenævnet. Tidligere skrev vi bare af karsken bælg og sendte vores klagepunkter til kommunen, som så videresendte dem til klageinstansen. Nu skal klagerne presses ind i et særligt skema, hvor der, efter vores mening, ofte mistes sammenhæng i argumentationen. Hvis ikke alle punkter bliver oplyst, bliver klagen afvist, og man skal starte forfra. Det koster et gebyr på kr. 500 for at få en klage behandlet, men beløbet bliver tilbagebetalt, hvis klageren får helt eller delvis medhold. – Vi har endnu ikke prøvet den nye klageadgang i skemaform, men det vil måske ske snart, da vi for tiden vurderer 3 forskellige sager, som - mener vi - udgør en så alvorlig trussel mod vor fælles natur, at de bør påklages, hvis ikke kommunen besinder sig og opgiver eller væsentlig ændrer sine planer. I ingen af sagerne er der endnu blevet truffet en endelig kommunal beslutning om at føre planerne ud i livet, idet de i øjeblikket befinder sig i en høringsfase, hvor borgere og organisationer opfordres til at fremkomme med deres bemærkninger. – Og det gør vi selvfølgelig fra DN.
– De 3 sager er som følger:

Velkomstanlæg til Verdensarv Vadehavet: Sekretariatet for Nationalpark Vadehavet har fået tilsagn fra REALDANIA (projekt ”Stedet tæller”) om betaling af et anlæg ved Rømødæmningens Jyllandside, som skal informere om de naturherligheder, som åbenbares, når man kommer op på havdiget eller ud på dæmningen. Der skal anlægges en mindre P-plads med infoplancher ved trafiklyset umiddelbart før dæmningens start, hvorfra der via en ny fodgængerovergang til arealerne nord for Rømovej foreslås anlagt en befæstet sti ud til havdiget. Stien skal undervejs føres op over en ny kunstig høj eller værft med samme kote som havdiget, og videre over en nyanlagt bro over kanalen, der løber langs indersiden af havdiget. Denne bro er efter DN’s mening ganske overflødig, da den skal opføres kun ca. 60 m nord for dæmningen, hvor der i forvejen er god plads til en sti på ydersiden af vejbanen over kanalen og op til havdigets top. Op og ned af værftet og op til havdiget efter den foreslåede nye bro etableres trapper. Flere steder undervejs fra P-pladsen opsættes såkaldte plinte af træ – bl.a. på toppen af både værft og havdige – hvor folk kan sætte sig og nyde udsigten og samtidig tage gummistøvler på.

Umiddelbart kan det lyde som en spændende idé, men DN er ikke begejstret for at få anlagt for meget isenkram og tivolisering i naturen. Vi er meget imod den kunstige høj/værft, da den ingen autenticitet har i det ellers meget flade marsklandskab.

Argumentet for, at man fra toppen kan se ud over hele området, er ikke troværdigt, da man jo får den samme eller mod Vadehavet endnu bedre udsigt fra toppen af havdiget. Stien skal belægges med skiftevis grus og forskellige typer af brudfliser, som man kan gå og falde over. Belægningen er i hvert fald ikke handikapvenlig, men turister i kørestol skal måske vente på P-pladsen indtil deres normalt gående familiemedlemmer kommer tilbage efter at have nyt udsigten over Vadehavet?

DN vil derfor forsøge at få ændret projektet, således at værftet og den ny bro udtages, hvorved også trappen op til havdigts top bliver overflødig. Stien fra P-pladsen bør belægges med kørefliser, så også handikappede kan fornemme landskabet, og måske komme helt op på havdiget ad en rampe langs Rømøvej.

Etablering af en heliport på Rømø: Tønder Kommune har fremlagt en plan i høring om etablering af en heliport ved Rimmevej på vestsiden af Rømø. Planen argumenteres som et forsøg på erhvervsudvikling på Rømø, så der kan tjenes penge på at servicere f.eks. tyske vindmøllefelter med reservedele m.m. Dette vil efter kommunens optimistiske mening forhåbentlig medføre flere arbejdspladser på øen. Heliporten skal have tilladelse til op til 4.000 flyvninger årlig. Det svarer til ca. 11 flyvninger dagligt, og hver flyvning kræver både en start og en landing. - P.t. afventer kommunen Naturstyrelsens holdning til planen, som ligger i Natura 2000-område med alt hvad der bimler og bamler om særlig beskyttelse af natur og miljø. Herunder ikke mindst Rømøs placering som trædesten for millioner af rastende og fødesøgende fugle på den vigtigste trækfuglerute mellem de arktiske områder og videre langs Europas kyster til Afrika. At placere en travl heliport netop her, vil utvivlsomt have store konsekvenser for fugletrækket.

DN Tønders lokalafdelings holdning er den, at en sådan ”erhvervslufthavn” på Rømø er helt ude af trit med det turismeparadis, som Rømø gennem mange år har forsøgt at markedsføre sig som. Det, som turisterne især kommer for at opleve, er den uspolerede kystnatur, som vi især kan vise dem langs Rømøs vestkyst, hvor modsætningen til f.eks. Silds lange rækker af hoteller i strandkanten, er meget påfaldende. - Som formand bliver jeg i denne tid dagligt kimet ned af både faste Rømø-boere og sommerhusejere, der frygter store støjgener i naturparadiset, hvilket kan medføre økonomisk ruin for mange sommerhusejere, der har baseret deres ejerskab på store udlejningsindtægter. Det officielle turisterhverv er heller ikke særligt begejstrede.

I DN havde vi håbet, at Tønder Kommune havde lært noget af klagesagen, som DN tabte i forsøget på at bevare den dejlige strandeng nord for Havneby havn. Kommunens hovedargument var dengang, at man forventede et mindre industrieventyr med mange arbejdspladser på Rømø, hvis blot strandengen kunne omdannes til oplagsplads for vindmølledele. I dag ser vi så resultatet af den ødelagte strandeng, som henligger ubenyttet på 3. år, efter at vindmøllefirmaerne valgte den logiske løsning, at lade vindmølledele sejle ud fra Esbjerg Havn, der i forvejen har den nødvendige infrastruktur (motorvej) og langt bedre havnefaciliteter. – Det er som om Tønders politikere helt overser Esbjergs status som Danmarks største off-shore havn; - Det vil lille, hyggelige Havneby på Rømø aldrig nogensinde kunne konkurrere med!

I DN havde vi håbet, at en eventuel heliport i stedet kunne blive placeret på den allerede ødelagte strandeng, men det har Naturstyrelsen hurtigt skudt ned ved ikke at tillade helikopterflyvninger ud over Vadehavet og især i nærheden af sælbankerne ved Jordsand Flak. På grundlag af dette afslag mener DN nu, at et langt bedre alternativ til en heliport på Rømø logisk vil være den allerede eksisterende ordinære lufthavn på Sild øst for Westerland, hvorfra der er regelmæssig rutetrafik med turister fra mange destinationer i Tyskland. Skulle dette også glippe, så vil en placering af en heliport på den lille sportsflyveplads i Tønder ved Dyrhus være at foretrække, da afstanden herfra til de tyske vindmøllefelter stort set er den samme som fra en placering ved Rømøs vestkyst.

I DN fastholder vi, at nu må naturødelæggelsen på Rømø stoppe! Det er utopi at forestille sig, at en investering i en heliport på Rømøs vestkyst nogensinde vil kunne tjene sig hjem. I forvejen har havneudvidelsen i Havneby havn kostet kommunen i omegnen af 50 mio.kr. + x mio.kr. for ødelæggelsen af strandengen nord for havnen, så ved også at investere i en heliport bliver denne stærkt overdimensionerede og unødvendige infrastruktur på øen et økonomisk tungt kors at slæbe rundt på. Det undrer os derfor i DN, at Tønders kommunalpolitikere – uanset partifarve – fortsætter med at optræde så naive og urealistiske i omgangen med borgernes penge.

Vindmøllepark ved Haved: Tønder Kommune har sendt et forslag om etablering af et vindmøllefelt ved Haved øst for Rejsby i høring. Det drejer sig om i alt 48 vindmøller, hvoraf de 29 skal placeres i Tønder Kommune op til grænsen til Esbjerg Kommune, hvor de sidste 19 møller skal placeres. Møllerne skal placeres i 8 rækker á 6 møller med en indbyrdes afstand på 350 meter og 535 meter mellem rækkerne. Møllernes maksimale højde er 150 meter. For at muliggøre projektet skal der nedlægges minimum 30 beboelser og fjernes mindst 6 eksisterende mindre vindmøller i Tønder Kommune alene. Placeringen af vindmøllerne foregår på landbrugsarealer, hvor der vil blive støj, trafik og grundvandssænkninger under etableringsfasen. Der mangler stadig en vigtig undersøgelse af vindmøllernes påvirkning af naturen; herunder bl.a. fugle, flagermus og padden. Den imødeser vi med spænding!

DN's holdning til vindmølleprojektet: Principielt går DN stærkt ind for forureningsfri energi i Danmark; altså vind- og solenergi. Det har været en lykke, at det danske samfund for mere end 30 år siden fravalgte atomenergi, som har vist sig at være en blindgyde. Derfor foretrækker vi nu langt hellere vindmøller end et nyt kulfyret el-kraftværk, når og hvis det danske samfund for brug for mere energi.

DN accepterer altså flere vindmøller, men placeringen af dem i landskabet er meget vanskelig. Helst så vi havbaserede vindmøller, da de ikke har nogen tætboende naboer, men de er langt dyrere at opføre og servicere. Og når vi taler om landbaserede vindmøller, er det ofte et valg mellem pest og kolera. Det vi finder vanskeligt ved at acceptere vindmøllefeltet ved Haved er, at alle beboelser inden for området skal nedlægges, så der tilbage bliver et stort mennesketomt område på 10,9 km² eller 1.090 ha. Der har boet mennesker i det vestlige Sønderjylland lige siden istidens afslutning for ca. 13.500 år siden, men det skal åbenbart nu være helt slut i det område, som foreslås udlagt til vindmøller ved Haved. For nu kommer der altså en kapitalstærk spiller på energiområdet (Vattenfall, tror jeg), som vil opkøbe og nedlægge samtlige beboede ejendomme, for at undgå bøvl med klager over støj, skygge og blinkeffekter. Hvorledes

dette rent praktisk kan finde sted, hvis beboerne nægter at flytte, mangler vi at få oplyst, men DN har svært ved at se, at der er tale om så væsentlige samfundsinteresser, at vindmølleinteressenten ligefrem vil kunne ekspropriere folks hjem.

Det er en meget udansk måde at løse problemer på, som allerede har været stærkt kritiseret i området mellem Nibe og Løgstør langs Limfjorden. Men Danmark er et relativt tæt befolket samfund, så det er et stort dilemma vi kommer i, hvis befolkningen skal tvangsflyttes i forbindelse med store arealkrævende vindmøllefeltet.

Nedlæggelse af beboelserne i det ca. 11 km² store vindmøllefelt ved Haved harmonerer også rigtig dårligt med Regeringens og Folketingets vedtagne landdistriktsplaner, der tværtimod går ud på at opprioritere livsbetingelserne på landet, så affolkning og usælgelige husruiner ikke kommer til at dominere traditionelle gamle landbo kulturområder.

Vi håber, at vi med disse eksempler på trusler mod vor fælles natur og miljø har medvirket til at give et indtryk af, hvad det egentlig er, vi går og rumsterer med i DN's Tønder afdelings bestyrelse. Vi er bestemt ikke ude på at obstruere samfundsudviklingen i Tønder Kommune, hvor der selvfølgelig fortsat gerne skal være mange attraktive arbejdspladser, så vi ikke ender med at bo i et museum. Men udviklingen skal ske uden at vi samtidigt får ødelagt vores fælles vidunderlige natur, som er et ubetaleligt attraktivt særkende for hele kommunen.

Tønder, den 26. oktober 2016

På bestyrelsens vegne,

Søren Eller
formand for DN's Tønder afd.